

Mötesanteckningar

Uppdrag Dergårdsparken
Mötets syfte Dialogmöte om Säveån
Mötesdatum 2015-04-22
Plats Lerum
Möte nr 1
Närvarande Se separat förteckning
Frånvarande -
Upprättat av Sara Bergström
Delgivning Närvarande

Datum 2015-04-28

Ramböll Sverige AB
Box 5343, Vädursgatan 6
402 27 Göteborg

T: +46-10-615 60 00
D: +46 (0)10 615 33 28
F:
www.ramboll.se

Unr 1320013099

Ramböll Sverige AB
Org nr 556133-0506

Presentation och bakgrund

Cecilia börjar med att hälsa alla välkomna. Det är verkligen roligt att så många är med och vill bidra med sin kunskap om Säveån.

Syftet med mötet är att vara ett inledande samtal om Säveån och hur den planerade byggnationen vid Dergården (Dergårdsparken) kan samverka med de höga värden som finns i och invid ån. Viljan är att göra rätt från början. Som en del i planeringsarbetet kommer Ernst Rosén att driva en dialogprocess för att på det här sättet fånga upp frågor, erfarenhet och kunskap om området. Meningen är att flera liknande möten ska ordnas för olika frågeställningar. Avsikten är också att ordna uppföljande möten under planprocessens gång.

Tankar för Dergårdsparken – vad vill vi skapa

Ernst Rosén har fått markanvisning för att bygga bostäder i det område som har kommit att kallas Dergårdsparken. Cecilia berättar om det förslag till utformning av området som ligger till grund för den fortsatta processen. Nedan följer en kort sammanfattning av presentationen och bilderna till presentationen bifogas dessa anteckningar.

Grunden till hur området kan användas för det nya bostadsområdet togs fram på en workshop där bland annat kommunens stadsbyggnadskontor och trafikkontor deltog. Därefter har arkitektfirmen White fått i uppdrag att ta fram ett mer detaljerat utformningsförslag. Aspekter som har beaktats vid framtagandet av förslaget är exempelvis rörelsestråket utmed Alingsåsvägen

från gymnasiet/biblioteket mot centrum, en central målpunkt vid norra brofästet för Wamme bro där det föreslås finnas utrymme för verksamhet dit alla har tillgång, t.ex. ett café, Sävåns värde för boende, besökande och naturmiljön samt att den nya bebyggelsen måste skyddas från det buller som kommer från järnvägen och motorvägen. Det senare innebär att det föreslås relativt höga hus i en hästskoform mot söder. I Whites förslag tar man också vara på parken och huvuddelen av de nya husen byggs runt denna. Befintliga hus som skolan och Ågården blir kvar.

Sävåån – vad har vi att utgå ifrån?

Sara berättar om de övergripande kända förutsättningarna som vi har att förhålla oss till med avseende på Sävåns höga naturvärden. Den aktuella delen är av riksintresse för naturvård och angränsande vattendragssträckor är skyddade som Natura 2000-område. För både riksintresset och Natura 2000-områdena är den genuina laxstammen särskilt utpekad. Mattias berättar därefter om de geotekniska förutsättningarna som visar att stabiliteten är otillfredsställande för befintliga förhållanden och att erosionskyddet inte är tillräckligt. Sämst förutsättningar är det där ån passerar den gamla skolan. Den geotekniska utredningen föreslår därför en tryckbank och nytt erosionskydd i slänten ner mot Sävåån. Det finns dock olika möjliga lösningar. Cecilia säger här att det är viktigt att identifiera hur vi på bästa sätt kan göra det som måste göras.

Diskussion - hur vi planerar på bästa sätt?

I presentationen listas några frågor som vi börjar samtala utifrån. Följande är en sammanfattning av det samtalet och de synpunkter samt information som framfördes.

Fiskevårdsområdet har infört fiskeförbud för att skydda laxen och optimera effekten av omlöpet förbi Hedefors. När fisket var upplåtet kunde man fiska på båda sidor av ån vid Dergården och det tilläts både fiske med kastspö och mete.

Vegetationen utmed ån, särskilt träden, är viktiga för de arter som lever i ån. De ger skydd ovanifrån, skugga och föda. De skapar därigenom också en skyddad passage för fisk som vandrar i vattendraget. Stora gamla träd är betydligt bättre än unga och mindre träd. Död ved i och vid vattnet är också viktigt. Det skapar både skydd och föda till fisken. Det senare genom att insekter lever i och på den döda veden.

Det finns inte bara lax och öring i Sävåns vattensystem utan i Aspen har det räknats till 30 fiskarter. Flera av dem går upp i Sävåån för att exempelvis leka.

Just nu vandrar norsen upp i ån för att leka. Norsen är viktig i näringskedjan genom att vara föda för flera andra fiskarter.

Långa sträckor av Sävveån är rensade och ån är mer eller mindre kanallik. Stora delar av strandkanterna är också erosionskyddade. Sammantaget påverkar detta åns kvalitet för fiskar. Det finns framförallt begränsat med uppväxtområde för lite större lax- och öringyngel. Det vore därför bra om sådana miljöer kan skapas. I Lärjeån har det till exempel kompenseras för nya erosionskydd genom att stora stenar har placerats ut i åfåran. Dessa skapar skydd för ynglen.

När fiske tillåts fiskar folk på båda sidor av ån på den aktuella sträckan. Det behövs egentligen inte några tillrättalagda platser eller passager ner. Någonstans utmed åsträckan genom Lerum kunde det vara bra med en tillgänglighetsanpassad fiskeplats.

Idag är trädvegetationen utmed ån väl utvecklad. Här finns en variation av arter och flera grova träd av bland annat al och sälg. Slänten och träden behöver bevaras för att inte skada ån. Om det är nödvändigt med geotekniska åtgärder bör man använda metoder som inte påverkar slänten.

Man måste också ha ett helhetsperspektiv på hela ån och bedöma behövliga åtgärder utmed den här sträckan i förhållande till både värde för ån som helhet och vilka ytterligare åtgärder som planeras utmed ån.

Mot bakgrund av mark- och miljödomstolens dom för "konsumtomten" kan man ifrågasätta om det går att bygga nya hus så nära ån som förslaget visar.

Det frågas om befintliga detaljplaner och de åtgärder som har gjorts för att öka stabiliteten i området. Elisabet och Ulla-Karin berättar att området idag omfattas av två detaljplaner och att delarna närmast Sävveån omfattas av bestämmelser för dels erosionskydd och dels naturmark. Delar av området är också nerschaktat sedan tidigare för att öka stabiliteten och de brunnar som står utmed Sävveån på del av sträckan är en del i ett avvattningsssystem som tillkom på 1980-talet för att motverka ytterligare skred.

Om man avverkar träden utmed ån och ersätter dessa med nya tar det årtionden innan de nya träden har samma funktion.

Det frågas om hur stora de nya byggnaderna ska bli och var de ska ligga. Cecilia svarar att det fortfarande utreds. Den redovisade bilden är ett utkast och fortfarande utreds flera aspekter som kommer att påverka utformningen, bl.a. behov av åtgärder i och utmed Sävveån. Antalet våningar i husen förväntas bli maximalt 3-5.

Nu när fisken tar sig förbi Hedefors kraftstation studeras möjligheten att också lösa passagen förbi Hillefors. Om den havsvandrande fisken skulle kunna ta sig

förbi Hillefors skulle reproduktionsområdet fördubblas. Med större arealer reproduktionsområde uppströms bli passagen förbi den aktuella delen av Sävveån ytterligare viktigare.

Hur går vi vidare?

Elisabet berättar att en MKB kommer att tas fram för planen. Kommunen har tagit fram övergripande underlagsmaterial för de MKB:er som ska göras för planer med inverkan på Sävveån. Hela sträckan har t.ex. biotopkarterats. På det sättet finns det kunskap om både förhållandena på den specifika platsen och om hur helheten ser ut. Arbetet med MKB påbörjas nu och ingår i samråd kommer att hållas. För arbetet har både miljöjuridisk kompetens och MKB-kompetens anlåtats.

Parallellt med processen för att ta fram en detaljplan för Dergårdsparken med MKB inleds också en process för att ansöka om tillstånd för den vattenverksamhet som ett erosionsskydd mm kräver. Planen är att lämna in en ansökan om tillstånd till mark-och miljödomstolen under året. Det innebär att tillståndsprocessen går lite före planprocessen vilket bedöms vara bäst i det här fallet eftersom de svåraste frågorna för planen hanteras i den processen.

Avslutningsvis tackar Cecilia för ett bra möte och för allas välvilja att dela med sig av sin kunskap om Sävveån. Längre fram i planprocessen kommer det att ordnas ett uppföljande möte, vilket sannolikt blir om ungefär ett år.